

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ДВНЗ УжНУ,
ректор

_____ проф. Володимир СМОЛАНКА

_____ 2024 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту із спеціальності

для вступників на навчання для здобуття ОС доктор філософії
за спеціальністю 081 – Право (на основі здобутого освітнього ступеня
«магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

РОЗРОБЛЕНО

Предметною комісією з спеціальності 081
– Право

проф. Юрій Бисага, проф. Сібілла Булеца,
проф. Тетяна Карабін, доц. Ольга Котляр
доц. Іван Переш, доц. Вадим Рошканюк,
доц. Ярослав Ступник

Голова комісії проф. Ярослав Лазур

ПРОГРАМА
вступного іспиту із спеціальності
для вступників на навчання для здобуття ОС доктор філософії за
спеціальністю 081 – Право (на основі здобутого освітнього ступеня
«магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 081 «Право». Мета вступного випробування – з'ясувати рівень теоретичних знань і практичних умінь та навичок абітурієнта, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Програма охоплює основні дисципліни, які дозволяють перевірити і оцінити необхідний рівень набутих знань та практичних навичок, що є необхідними для подальшого опанування освітньо-наукової програми спеціальності 081 – Право.

**2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ
ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ**

1. Теорія та історія держави і права.
2. Конституційне право та конституційний процес.
3. Адміністративне, фінансове та інформаційне право.
4. Кримінальне право, кримінологія та кримінально-виконавче право.
5. Цивільне право та цивільний процес.
6. Господарське право та господарський процес.
7. Міжнародне право.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.

Іспит проходить в усній формі шляхом відповіді на запитання, що є в білеті, отриманому вступником. Екзаменаційний білет формується із 7 питань, що відображають питання з кожної навчальної дисципліни, винесеної на іспит. Кожен екзаменаційний білет містить питання однакового рівня складності, білети є рівнозначними. Фахове вступне випробування оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів, вага оцінки відповіді за кожне питання у білеті є рівною.

Критеріями оцінки є

– повнота й ґрунтовність викладу навчального матеріалу;

- аргументованість тверджень та володіння категоріальним апаратом юридичної науки;
- знання сучасних тенденцій розвитку правових інститутів, норм, актів законодавства;
- розуміння сутності наукової проблеми.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Теорія та історія держави і права.

1. Поняття та основні характеристики права.
2. Праворозуміння: поняття, типи та рівні.
3. Права людини: поняття, ознаки та види.
4. Право в системі соціального регулювання.
5. Поняття та механізм правового регулювання суспільних відносин.
6. Джерела права: поняття та види.
7. Нормативно-правові акти: поняття та класифікація.
8. Норми права: поняття, елементи та класифікація.
9. Система права: поняття та структура.
10. Правовідносини: поняття, види та структура.
11. Історична генеза нормотворчої діяльності держав та нормотворчий процес.
12. Юридична техніка: поняття, класифікація та складові нормотворчої техніки.
13. Тлумачення норм права: поняття, способи та види.
14. Поняття та види правової поведінки.
15. Юридична відповідальність: поняття, підстави, цілі та види.
16. Держава як правова форма організації суспільства: поняття та ознаки.
17. Правова держава: поняття та основні характеристики.
18. Правові форми організації сучасного правопорядку: державний режим, державний устрій, державний режим.
19. Правова система: поняття, ознаки та класифікація.
20. Правосвідомість та правова культура.
21. Рабовласницькі держави та право на території України (VII ст. до н.е. – VI ст. н.е.)
22. Державний лад та право Київської Русі.
23. Державний лад та право Галицько-Волинського князівства (1199-1349 рр.).
24. Державний лад та право на українських землях у період Великого князівства Литовського, Польського королівства та Речі Посполитої (XIV - перша половина XVII ст.).

25. Формування української національної державності в 1648-1654 рр. Державний лад та право в Україні-Гетьманщині (др.пол. XVII - др.пол. XVIII ст.).
26. Державний лад, суспільний лад та право українських земель у складі Російської імперії.
27. Державний лад, суспільний лад та право західноукраїнських земель у складі Австрійської та Австро-Угорської монархії.
28. Державний лад і право в період української революції (1917-1921 рр.).
29. Політико-правові аспекти виникнення радянської державності і права та їх поширення в Україні (1917-1930-ті рр.).
30. Правове становище західноукраїнських земель у складі іноземних держав у міжвоєнний період (1918-1939 рр.).
31. Держава і право України в роки II-ої Світової війни та повоєнний період.
32. Радянська державність і право в Україні у 50-80-ті рр. XX ст.
33. Проголошення та розбудова української незалежної держави. Держава і право України на сучасному етапі.
34. Держава і право Стародавнього Сходу.
35. Держава і право Давньої Греції.
36. Держава і право Давнього Риму.
37. Держава і право в період буржуазних революцій (Франція та Англія)
38. Утворення і конституційний розвиток США
39. Політико-правові погляди вчених Давньої Греції та Давнього Риму.
40. Вчення про державу і право доби Середньовіччя.
41. Державно-правова думка доби Відродження і Реформації.
42. Європейська державно-правова думка доби Просвітництва.
43. Сучасні концепції про державу і право (Є. Ерліх, Г. Кельзен, Г. Харт, Л. Фуллер).
44. Вітчизняна політико-правова думка (Б.О. Кістяківський, В. Липинський, М. Грушевський, В. Винниченко).
45. Класичні школи філософії права.
46. Філософсько-правові концепції сучасності (XX-XXI століття).
47. Вітчизняна філософсько-правова думка: традиції, світоглядно-методологічні витоки, сучасні ідеї.
48. Філософсько-правова онтологія.
49. Правова аксіологія: ціннісні основи права.
50. Філософсько-правова антропологія: гуманістична природа права.

Конституційне право, конституційний процес

1. Адміністративно-територіальний поділ України: поняття, система, перспективи розвитку.
2. Акти Конституційного Суду України.
3. Внесення і відкликання законопроектів до Верховної Ради України.

4. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні.
5. Громадянські права і свободи людини і громадянина в Україні.
6. Державні символи та офіційна назва держави.
7. Дострокове припинення повноважень Президента.
8. Економічна та фінансова база місцевого самоврядування в Україні.
9. Економічні, соціальні та культурні права і свободи людини і громадянина.
10. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.
11. Конституційні засади судоустрою в Україні.
12. Конституційні подання та звернення: загальна характеристика.
13. Конституційні принципи побудови і діяльності органів державної влади в Україні.
14. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
15. Конституційно-правовий статус особи: поняття та елементи.
16. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.
17. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
18. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: поняття, система, правовий статус.
19. Організація роботи Кабінету Міністрів України. Повноваження та акти Кабінету Міністрів України.
20. Організація та ведення пленарних засідань Верховної Ради України.
21. Парламент та парламентаризм. Становлення парламентаризму в Україні.
22. Повноваження глави держави і спеціально уповноважених державних органів з питань громадянства України.
23. Політичні права і свободи людини і громадянина.
24. Поняття виборів та їх класифікація.
25. Поняття правового статусу людини і громадянина.
26. Поняття та види виборчих систем.
27. Поняття та види конституційного контролю.
28. Поняття та види об'єктів конституційно-правових відносин.
29. Поняття та види референдумів.
30. Поняття та елементи конституційно-правового статусу Верховної Ради України.
31. Поняття та зміст громадянства.
32. Поняття та класифікація прав та свобод людини і громадянина.
33. Поняття та система місцевого самоврядування в Україні.
34. Поняття територіального устрою України, його форма.
35. Поняття, правова природа та призначення інституту глави держави.
36. Поняття, форми та мета парламентського контролю в Україні.

37. Порядок опублікування і введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України.
38. Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства.
39. Порядок формування постійних комітетів Верховної Ради України.
40. Правовий режим іноземців та осіб без громадянства.
41. Правовий режим надзвичайного стану як гарантія конституційного ладу України.
42. Правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: загальна характеристика.
43. Принципи Конституції України.
44. Принципи конституційного ладу України.
45. Процедура виборів Президента: загальна характеристика.
46. Процедура формування Конституційного Суду України.
47. Система місцевого самоврядування України.
48. Територіальна громада: поняття, ознаки, види. Форми діяльності територіальних громад.
49. Територія України як об'єкт конституційно-правових відносин.
50. Церемонія вступу на пост новообраного Президента України.

Адміністративне, фінансове та інформаційне право

1. Поняття і предмет адміністративного права України. Роль та місце адміністративного права в побудові правової держави.
2. Принципи у адміністративному праві. Принцип верховенства права у адміністративному праві.
3. Концепція доброго (належного) адміністрування та її вплив на адміністративне законодавство.
4. Джерела адміністративного права, їх види та тенденції формування. Проблеми закріплення норм адміністративного права у міжнародних джерелах.
5. Публічна адміністрація: поняття, ознаки та призначення.
6. Органи виконавчої влади як основні суб'єкти адміністративного права. Система органів виконавчої влади, їх види. Публічне уповноваження на здійснення компетенції.
7. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права. Основи взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
8. Особливості організації та діяльності публічної адміністрації в Україні в умовах воєнного стану.
9. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права. Реалізація суб'єктивних публічних прав: право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації тощо.

10. Публічна служба: сучасне розуміння публічної служби, рамки її регулювання нормами адміністративного права. Види публічної служби.
11. Антикорупційні вимоги до публічних службовців. Притягнення до відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією.
12. Адміністративний акт: поняття, ознаки, значення у публічному адмініструванні. Види адміністративних актів.
13. Адміністративний договір у системі інструментів публічного адміністрування: правове регулювання та застосування
14. Адміністративний розсуд в діяльності публічної адміністрації та вимоги до його застосування.
15. Адміністративна процедура: правове врегулювання загальної адміністративної процедури та спеціальних адміністративних процедур.
16. Принципи адміністративної процедури та їх реалізація у положеннях адміністративно-процедурного законодавства.
17. Електронне урядування: поняття та становлення в Україні. Проблеми правового врегулювання
18. Публічні послуги та їх правове регулювання. Інститут адміністративних послуг у адміністративному праві України, правові стандарти надання адміністративних послуг. Електронні публічні послуги.
19. Позасудовий контроль у діяльності суб'єктів публічного адміністрування: види та правове регулювання.
20. Адміністративне оскарження, зміни в правовому регулюванні.
21. Судовий контроль за діяльністю адміністративних органів. Принципи адміністративного судочинства.
22. Критерії, за якими суд оцінює правомірність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта публічного адміністрування.
23. Наслідки судового контролю, виконання судових рішень в адміністративних справах.
24. Адміністративне правопорушення. Проблеми нормативного регулювання відносин адміністративної відповідальності.
25. Проведення в справі про адміністративний проступок. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок.
26. Фінансово-правові відносини, їх зміст, види та особливості.
27. Проблеми формування бюджетної системи України в світлі Конституції України та Бюджетного кодексу.
28. Стадії бюджетного процесу за Бюджетним кодексом. Складання проекту бюджету; порядок розгляду проекту бюджету та затвердження бюджету та Закону про державний бюджет.
29. Міжбюджетні відносини за Бюджетним кодексом.
30. Правове регулювання місцевих фінансів, адміністративні органи та їх повноваження в сфері місцевого бюджету.

31. Поняття фінансового контролю, його значення. Правові основи здійснення фінансового контролю та проблеми вдосконалення законодавства про фінансовий контроль.
32. Рахункова палата як орган державного фінансового аудиту: місце у системі адміністративних органів, основні завдання та повноваження.
33. Виконання бюджету; розпис бюджету; казначейське виконання кошторисних видатків; розпорядники коштів, їх види.
34. Поняття податків та їх правова природа. Функції податків.
35. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Види відповідальності за податкові правопорушення.
36. Поняття державного кредиту. Види і форми державного кредиту. Державний борг. Види державного боргу. Управління державним боргом.
37. Правове регулювання державного фінансового контролю за казначейським виконанням бюджетів в Україні.
38. Поняття аудиту та зміст аудиторської діяльності. Органи, які здійснюють аудиторську діяльність. Сертифікація та ліцензування аудиторської діяльності. Державний аудит і його завдання.
39. Поняття страхової діяльності. Страхові фонди. Публічно-правове регулювання страхування та страхової діяльності.
40. Поняття, види та проблематика правового регулювання електронних грошей.
41. Право на інформацію та його гарантії.
42. Інформаційне суспільство та стадії його становлення. Хартія Глобального інформаційного суспільства (Окінава).
43. Суб'єкти, об'єкти і зміст інформаційних правовідносин. Види інформаційних правовідносин.
44. Медіа та їх роль у поширенні інформації. Види суб'єктів у сфері медіа.
45. Обмеження поширення інформації, яка являє загрозу інтересам особи, суспільства, держави. Баланс інтересів особи, суспільства, держави при здійсненні права на доступ до інформації.
46. Правове регулювання доступу до публічної інформації.
47. Поняття персональних даних, особливі вимоги до обробки персональних даних.
48. Поняття правового режиму інформації та його різновиди. Правовий режим вільного доступу до інформації.
49. Поняття хмарних послуг. Види та способи надання хмарних послуг.
50. Загальні положення про юридичну відповідальність за порушення законодавства в інформаційній сфері.

1. Поняття, предмет та метод цивільного права.
2. Принципи, функції та система цивільного права. Джерела цивільного права: поняття та види.
3. Поняття та ознаки договору купівлі-продажу. Сторони в договорі купівлі-продажу. Право продажу речі. Форма договору купівлі-продажу.
4. Предмет договору купівлі-продажу. Кількість, асортимент, комплектність, якість товару, тара і упаковка. Ціна в договорі купівлі-продажу.
5. Процесуальний порядок перегляду рішень та ухвал суду за нововиявленими обставинами.
6. Поняття цивільного процесу, його стадії. Види проваджень по цивільним справам.
7. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.
8. Предмет та система цивільного процесуального права України. Його місце в системі права України.
9. Права та обов'язки покупця за договором купівлі-продажу. Правові наслідки порушення покупцем своїх зобов'язань.
10. Заочне рішення по цивільній справі: умови та порядок його винесення.
11. Дія цивільного законодавства у часі, просторі, за колом осіб. Аналогія права та аналогія закону.
12. Поняття і значення зобов'язань із відшкодування шкоди. Елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого.
13. Поняття, юридична природа та види судових постанов у цивільному процесі.
14. Договір дарування: поняття, ознаки, сторони в договорі. Предмет договору дарування. Форма договору. Обов'язки дарувальника. Відмова від договору дарування. Розірвання договору дарування
15. Поняття та ознаки сторін в цивільному процесі. Процесуальна співучасть.
16. Поняття, ознаки та види цивільних правовідносин.
17. Треті особи в цивільному процесі: поняття, види та підстави їх участі.
18. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
19. Поняття та види судового представництва. Повноваження судових представників.
20. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб.

21. Зміст договору ренти. Забезпечення виплати ренти. Підстави та наслідки розірвання договору ренти за ініціативою одержувача або платника ренти.
22. Поняття та види судової підвідомчості. Правила визначення підвідомчості цивільних справ.
23. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
24. Договір довічного утримання: поняття, ознаки. Сторони у договорі. Форма договору довічного утримання (догляду). Припинення договору довічного утримання (догляду).
25. Поняття та види підсудності цивільних справ. Зміна підсудності.
26. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
27. Договір найму (оренди): поняття, ознаки, сторони в договорі. Форма договору найму (оренди).
28. Поняття та види судових витрат у цивільному процесі.
29. Права та обов'язки опікунів і піклувальників. Припинення опіки та піклування.
30. Права і обов'язки сторін за договором найму (оренди). Ремонт орендованої речі. Правові наслідки поліпшень орендованого майна. Припинення договору найму (оренди).
31. Поняття позову та його складові елементи. Види позовів. Інститут забезпечення позову в цивільному процесі.
32. Поняття, ознаки та види юридичних осіб. Порядок створення юридичних осіб.
33. Договір оренди земельної ділянки: поняття, джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору. Зміст договору оренди земельної ділянки.
34. Поняття та особливості розгляду справ окремого провадження. Класифікація справ окремого провадження.
35. Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
36. Розпорядження позовними засобами захисту: відмова та визнання позову, зміна предмету та підстави позову, укладення мирової угоди.
37. Правовий статус підприємницьких товариств.
38. Договір лізингу: поняття, джерела правового регулювання, сфера застосування. Сторони у договорі. Форма договору лізингу. Зміст договору. Відповідальність продавця (постачальника) предмета договору лізингу.
39. Поняття, ознаки та класифікація судових доказів.
40. Правовий режим спільного майна подружжя. Поділ спільного майна подружжя.

41. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. Установлення факту батьківства/материнства за рішенням суду. Оспорювання батьківства (суб'єкти, порядок, наслідки).

42. Поняття шлюбу. Умови укладення шлюбу. Перешкоди до укладення шлюбу. Державна реєстрація шлюбу (порядок реєстрації, час, місце).

43. Поняття усиновлення. Суб'єкти відносин, що виникають з усиновлення. Загальний порядок усиновлення. Правові наслідки усиновлення. Недійсність усиновлення та його правові наслідки.

44. Порядок укладення шлюбного договору (суб'єкти, форма, строк дії). Умови шлюбного договору. Припинення шлюбу (види, порядок, реєструючі органи).

45. Розірвання шлюбу державним органом РАЦС. Розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей. Розірвання шлюбу за рішенням суду за позовом одного з подружжя.

46. Поняття, ознаки та види особистих немайнових прав фізичної особи.

47. Поняття, види та зміст права власності. Здійснення права власності.

48. Набуття права власності (загальна характеристика). Набуття права власності на безхазяйну річ, знахідку, скарб.

49. Припинення права власності. Набувальна давність.

50. Поняття та види забезпечення виконання зобов'язання.

Кримінальне право, кримінологія, кримінально-виконавче право.

1. Кримінальна відповідальність: спірні питання.

2. Питання кримінального права в роботі Ч. Беккарія «Про злочини і покарання».

3. Актуальні проблеми Загальної частини Кримінального кодексу України та шляхи їх розв'язання.

4. Актуальні проблеми Особливої частини Кримінального кодексу України та шляхи їх розв'язання.

5. Проблеми вдосконалення системи кримінального покарання в Україні.

6. Кримінально-правовий захист і відповідальність працівників правоохоронних органів.

7. Методологічні проблеми кримінального права на сучасному етапі його розвитку.

8. Проблемні питання кваліфікації злочинів проти власності.

9. Проблемні питання реформування закону України про кримінальну відповідальність з огляду на категорію «кримінальний проступок».

10. Проблеми кримінальної відповідальності за вчинення злочинів у складі організованої групи та злочинної організації.

11. Умисне вбивство, вчинене за обтяжуючих обставин: співвідношення із суміжними злочинами.
12. Проблемні питання кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності.
13. Проблемні питання кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України, а також пов'язаних із сепаратизмом і тероризмом.
14. Склад злочину, його елементи та ознаки: проблеми розуміння.
15. Обставини, що виключають злочинність діяння, як правові підстави регламентування умов і меж застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів, заходів фізичного впливу.
16. Проблемні питання кваліфікації корупційних злочинів.
17. Наукові основи кваліфікації злочинів: сутність і проблемні питання.
18. Об'єкт і предмет злочину: наукові погляди.
19. Теорії причинового зв'язку в кримінальному праві.
20. Проблемні питання співвідношення положень Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України.
21. Проблеми та перспективи розвитку кримінологічної науки в Україні.
22. Класифікація та зміст основних зарубіжних теорій причин злочинності.
23. Криміногенна ситуація в механізмі вчинення конкретного злочину.
24. Кримінологічна експертиза як засіб підвищення ефективності законотворчої діяльності.
25. Кримінологічна класифікація й типологія осіб, які вчинили злочини та її практичне значення.
26. Проблеми формування та реалізації кримінологічної політики України.
27. Проблеми запобігання корупції та корупційній злочинності в Україні.
28. Особливості кримінологічної характеристики організованої злочинності: види, форми тенденції та їх співвідношення з професійною й рецидивною злочинністю.
29. Кримінологічні ознаки особи злочинця та межі його вивчення в кримінології і кримінальному праві.
30. Проблеми латентної злочинності та віктимізації: види, причини існування, методи встановлення їх обсягів.
31. Методика розробки прогнозів криміногенної ситуації та методи кримінологічного прогнозування.
32. Напрями удосконалення методології і методики вивчення злочинності.
33. Проблеми кримінологічної віктимології. Співвідношення понять “жертва злочину” і “потерпілий від злочину”.
34. Проблеми віктимологічної детермінації, її механізм та рівні.

35. Особливості загально-соціального і спеціально-кримінологічного запобігання злочинам: поняття, зміст й форми реалізації.

36. Кримінологічні проблеми співвідношення “соціального” та “біологічного” в особі злочинця.

37. Проблеми співвідношення понять “організована злочинна група”, “організована злочинність”, “злочинна організація”, “терористична організація”.

38. Проблеми співвідношення понять: “профілактика”, “запобігання”, “протидія” злочинності та “боротьба” зі злочинністю.

39. Сутність кримінальної мотивації та її місце у механізмі індивідуальної злочинної поведінки.

40. Питання формування кримінологічної освіти і культури в діяльності правоохоронних органів.

41. Актуальні проблеми формування і реалізації кримінально-виконавчої політики

42. України, її суб’єкти, завдання та принципи.

43. Основні напрями реформування системи органів і установ Державної кримінально- виконавчої служби України.

44. Поняття, зміст та особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

45. Правовий статус засуджених до позбавлення волі в Україні та його відповідність міжнародним стандартам.

46. Проблеми правового регулювання виконання попереднього ув’язнення під варту в Україні.

47. Проблеми класифікації засуджених до позбавлення волі; їх розподіл, направлення та переведення в установах виконання покарань.

48. Загальна характеристика та особливості застосування основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених.

49. Особливості правового регулювання і порядок виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.

50. Особливості виконання покарань щодо засуджених військовослужбовців в Україні.

Господарське право, господарський процес.

1. Становлення та розвиток господарського права.

2. Поняття та види господарської діяльності.

3. Предмет і метод господарського процесуального права.

4. Основні засади державного контролю (нагляду) у сфері господарювання.

5. Суб’єкти та об’єкти права державної власності.

6. Засади (принципи) господарського судочинства.

7. Господарське законодавство. Модернізація господарського законодавства.

8. Набуття та припинення права комунальної власності на майно господарського призначення.
9. Представництво в господарському процесі.
10. Створення суб'єктів господарювання.
11. Умови та порядок випуску цінних паперів суб'єктами господарювання.
12. Поняття і види строків в господарському процесі.
13. Припинення суб'єктів господарювання або їх діяльності.
14. Порядок придбання цінних паперів суб'єктами господарювання.
15. Обчислення, закінчення, зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків.
16. Загальна характеристика правового статусу господарських товариств.
17. Державне регулювання ринку цінних паперів.
18. Судові витрати, їх склад.
19. Органи управління господарських товариств.
20. Досудові процедури відновлення неплатоспроможності боржника.
21. Наказне провадження в господарському процесі: порядок розгляду.
22. Загальна характеристика провадження у справах про банкрутство.
23. Види учасників справи про банкрутство, їх процесуальні права та обов'язки.
24. Види та поняття судових процедур, які застосовуються до боржника: розпорядження майном, санація, мирова угода, ліквідація.
25. Поняття та види майна у сфері господарювання.
26. Поняття та види правового режиму майна у сфері господарювання.
27. Джерела та способи формування майна суб'єктів господарювання.
28. Корпоративні права у сфері господарювання
29. Правовий статус виробничого кооперативу.
30. Правовий статус підприємства релігійної організації
31. Правовий статус кредитних спілок у сфері господарювання.
32. Правовий статус благодійних організацій у сфері господарювання
33. Поняття та ознаки об'єднань підприємств.
34. Види об'єднань підприємств.
35. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств.
36. Створення і припинення об'єднань підприємств.
37. Поняття, ознаки та види підприємств.
38. Створення підприємств.
39. Права та обов'язки підприємств.
40. Припинення підприємств чи їх діяльності
41. Поняття фізичної особи-підприємця.
42. Припинення діяльності фізичної особи-підприємця.
43. Загальна характеристика правового статусу господарських товариств.
44. Утворення господарських товариств.

45. Склад і правовий режим майна господарських товариств.
46. Припинення господарських товариств.
47. Поняття і основні напрями державної економічної політики.
48. Форми реалізації державної економічної політики.
49. Прогнозування та планування економічного і соціального розвитку.
50. Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності

Міжнародне право

1. Суттєві ознаки сучасного міжнародного права.
  2. Чинне міжнародне право і норми *jus cogens*.
  3. Норми міжнародного права. Поняття, види, ієрархія, тлумачення.
  4. Реалізація норм міжнародного права у національному праві.
  5. Співвідношення договірних та звичаєвих норм міжнародного права.
  6. Сучасні концепції міжнародно-правового звичаю.
  7. Проблема розширення кола джерел міжнародного права. «М'яке» міжнародне право.
  8. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
  9. Міжнародно-правові підстави недійсності міжнародного договору.
  10. Чинність міжнародного договору.
  11. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.
  12. Надання згоди державою на обов'язковість міжнародного договору.
  13. Встановлення автентичності тексту міжнародного договору.
  14. Сутність явища фрагментації міжнародного права та її види.
  15. Поняття європоцентризму в міжнародному праві та його юридичні наслідки. Права людини та європоцентризм.
  16. Сучасна система міжнародних організацій, їх типи і види.
  17. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій.
- Межі компетенції.
18. Акти, що приймають міжнародні міждержавні організації, та їх значення для міжнародного права.
  19. Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій.
  20. Міжнародні конференції: статус, правила процедури, механізм прийняття рішень. Участь України в міжнародних організаціях.
  21. Європейський Союз як суб'єкт міжнародного права та національного права держав-членів.
  22. Принципи субсидіарності та пропорційності в праві Європейського Союзу.
  23. Критерії та процедура набуття членства в Європейському Союзі.
  24. Особливості інституту громадянства в ЄС.
  25. Європейський суд з прав людини: склад, юрисдикція, виконання рішень в Україні.

26. Поняття та зміст *acquis* Європейського Союзу.
27. Юридична природа і види міжнародно-правового визнання.
28. Доктрина «наполегливого заперечувача» (*persistent objector*).
29. Кваліфікація збройних конфліктів.
30. Значення постійного нейтралітету і політики не приєднання як засобів обмеження і зменшення небезпеки війни
31. Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
32. Концепція зобов'язань *erga omnes* в сучасному міжнародному праві.
33. Поняття міжнародного правопорушення та його ознаки.
34. Територіальний та дипломатичний притулок.
35. Правовий статус біженців, вимушених переселенців та переміщених осіб.
36. Система спеціальних механізмів і процедур головних та допоміжних органів ООН у сфері контролю за додержанням прав людини.
37. Міжнародне гуманітарне право як галузь сучасного міжнародного права. Основоположна відмінність між *jus in bello* та *jus ad bellum*.
38. Правовий статус комбатантів та некомбатантів.
39. Встановлення юрисдикції держави над злочинами міжнародного характеру: випадки і підстави.
40. Поняття та види території у міжнародному праві.
41. Міжнародно-правові засоби зміни державної території. Види, правові наслідки.
42. Міжнародно-правовий режим інформації.
43. Поняття міжнародної колективної безпеки. Міжнародно-правові засоби забезпечення колективної безпеки. Умови правомірності заходів колективної безпеки.
44. Юрисдикція і види рішень Міжнародного Суду ООН. Україна та Міжнародний Суд ООН.
45. Міжнародні засоби ад'юкації.
46. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
47. Правовий статус повітряного судна та його екіпажу.
48. Делімітація морських просторів.
49. Держава в міжнародному приватному праві.
50. Міжнародний комерційний арбітраж.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бариська Я.О., Погорелова З.О., Попович Т.П. Загальна теорія права і держави: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2022. 552 с.

2. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. 392 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf>
3. Історія держави і права України: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. унт внутр. справ. Харків, 2019. 448 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/1304712f-1f1b-4ae4-8392-d79ebf045a29/download>
4. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки ; [Бандурка О. М., Швець Д. В., Бурдін М. Ю., Головка О. М., та ін. ; вступ. слово О. М. Бандурки]. Харків: Майдан, 2020. 618 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/344346655.pdf>
5. Філософія права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. д-ра філос. наук, проф. О. Г. Данильяна. Харків: Право, 2009. 208 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI_2009_2/FilosofUchebn2009.pdf
6. Конституційне право України: Підручник. 11-е видання (присвячене 30-й річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»): перероблене та доповнене. Ужгород: РІК-У, 2023. 536 с.
7. Конституційно-правове регулювання прав і свобод громадян в Україні: колективна монографія/ під. Ред. І.С. Пирого, Ю.М. Бисаги. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 472 с.
8. Конституційно-процесуальне право України: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів /за ред. Ю.М. Бисаги, В.В. Гомоная, В.І. Чечерського, Л.Б. Васильчук, С.М. Греци. Ужгород: «РІК-У». 2023. 462 с.
9. Муніципальне право України: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / І.С.Пирого, Ю.М.Бисага, О.Я.Рогач. Луцьк. «Вежа-Друк». 2023. 355 с.
10. Загальне адміністративне право. Підручник / за загальною редакцією Р.С. Мельника. Видання друге. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. 688 с.
11. Загальне адміністративне право. Підручник. За заг. ред. акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової. Одеса: Фенікс, 2023. 797 с.
12. Фінансове право. Підручник. Кагановська Т.Є., Кучерявенко М.П. Видавництво «Право», 2022. 276 с.
13. Цивільний процес: підручник / За заг. ред. В.В. Заборовського, С.Б. Булеци, В.Г. Фазикоша, В.П. Феннича. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 932 с.
14. Цивільне право України: Особлива частина: Підручник / В.Г. Фазикош, С.Б. Булеца, В.В. Заборовський та ін.; за ред. В.Г. Фазикоша, С.Б. Булеци. К.: Знання, 2013. 751 с.

15. Сімейне право України: підручник / С.Б. Булеца, В.В. Заборовський, В.Г. Фазикош та ін.; за ред. С.Б. Булеци, В.Г. Фазикоша. К.: Знання, 2015. 375 с.
16. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
17. Кримінологія: підручник / Б.М. Головкін, В.В. Голіна, О.В. Лисодєд та ін.; за заг. ред. Б.М. Головкіна. Харків: Право, 2020. 384 с.
18. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.
19. Актуальні проблеми формування сучасної доктрини кримінального права України : монографія / В. Я. Тацій, Л. М. Демидова. В.І. Борисов та ін. ; за заг. ред. В.Я. Тація. Л.М. Демидової, В.І. Борисова. Харків : Право, 2021. 632 с.
20. Богатирьов І.Г. Актуальні проблеми кримінально-виконавчого права України : навчальний модульний курс. Одеса : Юридика, 2023. 238 с.
21. Щербина В. С. Господарське право : підручник. 6-те вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 640 с.
22. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
23. Мелех Л. В. Господарський процес України : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
24. Міжнародне публічне право: підручник у 2 т. [В.В.Мицик, М.В.Буроменський, М.М.Гнатівський та ін.]; за заг. ред. В.В.Мицика. Харків.: Право, 2018.
25. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
26. Європейське право: Право Європейського Союзу: підручник: у трьох книгах / За ред. В. І. Муравйова. Київ: Ін Юре, 2015. 312 с
27. Основи права Європейського Союзу : підручник; за заг. ред. Т.Л.Сироїд. Харків: Право, 2020. 590 с.